

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-208/20-J

Název	Základní škola a mateřská škola Božejov
Sídlo	394 61 Božejov 1
E-mail	zsbozejov@iol.cz
IČ	75 000 083
Identifikátor	650 012 160
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Matoušová
Zřizovatel	Městys Božejov
Místo inspekční činnosti	Božejov 1, Božejov 155
Termín inspekční činnosti	17. – 19. 2. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušného školního vzdělávacího programu,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Božejov (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny – výdejny. Ve školním roce 2019/2020 vykazuje dvoutrídni základní škola (dále ZŠ) celkem 29 žáků, z toho jednoho žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Mateřská škola (dále MŠ) vykazuje 36 dětí ve dvou třídách, z nichž 10 plní povinné předškolní vzdělávání, z toho má jedno dítě odklad povinné školní docházky a čtyři děti nedovršily věku tří let. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje v jednom oddělení školní družiny, kde je zapsáno 29 účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Cíle stanovené v koncepci se ředitelce školy daří postupně úspěšně naplňovat. Například zapojení školy do projektu „Učíci se malotřídky“ (společně MŠ i ZŠ), rekonstrukce školní knihovny (probíhá zde Čtenářský klub), či v rámci ekologické výchovy vést děti a žáky k třídění odpadů (hliník, papír, víčka). Daří se modernizovat vybavenost školy, personální oblast v návaznosti na profesní rozvoj či spolupráce s partnery (propagace školy na veřejnosti). Dále se také daří udržovat výbornou kvalitu předškolního vzdělávání,

Řízení školy se vyznačuje funkčně nastavenými pravidly a zásadami pro zajištění kvalitního vzdělávání i provozu školy. Uplatňovaný styl řízení umožňuje všem zaměstnancům pracovat jako tým, kterému se daří zlepšovat výsledky (především předškolního) vzdělávání a udržovat příznivé mezilidské vztahy. Hospitační a kontrolní činnost ředitelky je plánovaná, probíhá systémově a zabývá se základními hledisky pro hodnocení efektivity vzdělávání. Výsledná stručná doporučení jsou řešena převážně formou diskuze uvnitř pedagogického kolektivu a rozboru hospitační činnosti, kde ředitelka podává zpětnovazební informace pedagogům s pozitivním dopadem na další průběh vzdělávání a je průběžná a motivující. Komunikace v rámci pedagogického sboru (ZŠ i MŠ) je účelná, jsou využívány efektivní formy sdílení zkušeností, spolupráce a sjednocování postupů vzdělávání.

Plánovaná a aktivní účast na vzdělávacích aktivitách pedagogických pracovníků (je provázána s potřebami školy) se pozitivně projevuje ve vzdělávání, v celkové pohodě a soudržnosti kolektivu (logopedická prevence, manažerské dovednosti, klima sborovny, projekt malotřídky a další). Získané poznatky ze vzdělávání pedagogové zařazují do praxe a lze je hodnotit jako přínosné.

Velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem se projevila na materiálním vybavení školy, které je tak vhodně obnovováno a doplňováno (nové výukové materiály, interaktivní programy vzdělávání). Dále probíhá i s místními spolky (Hasiči, TJ Sokol, myslivecké sdružení a další) – podpora při organizaci přehlídek, soutěží. Škola rovněž také spolupracuje s okolními spádovými základními školami (dovednostní, sportovní a umělecké soutěže). K rozvoji pohybových dovedností slouží zejména dětem, ale i žákům školní zahrada a cvičební místnosti – herny.

Škola se aktivně zapojuje do kulturního a společenského života v obci, kdy prezentace na veřejnosti (Vánoční strom, Advent, akce v domě seniorů) pozitivně ovlivňuje rozvoj osobnosti dětí a žáků. Zákonný zástupce školy nejen podrobně informuje o své činnosti, ale daří se je úspěšně zapojovat i do svých akcí.

Komunikace mezi rodiči dětí, žáků a pedagogy je vstřícná a otevřená. Informace o průběhu vzdělávání jsou předávány zákonným zástupcům pedagogy průběžně při každodenním kontaktu, mailem či obecnými informacemi na nástěnkách. V ZŠ probíhají i společné

schůzky učitelů a zákonných zástupců. Velký důraz je kladen na spolupráci se zákonnými zástupci, čímž je úspěšně realizována jedna z hlavních priorit školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh předškolního vzdělávání se vyznačoval klidnou atmosférou. Prostředí bylo stimulující, dominovala verbální pohoda a klid. Učitelky byly trpělivé, chovaly se empaticky, vedly děti s citem, poskytovaly jim vhodný příklad či vzor. Prostřednictvím cílených aktivit byl v dětské komunitě podporován rozvoj sounáležitosti a empatického chování.

Nabízené činnosti rozvíjely dětskou tvořivost, fantazii, manipulační dovednosti při správném zacházení s grafickým materiálem (tužkami, modelovací hmotou atd.), drobnými pomůckami, náčiním a dalším materiálem, zahrnovaly práci s příběhy, různým obrazovým materiálem atd. Cíleně byla rozvíjena paměť, myšlení a další různé aktivity rozvíjející školní připravenost. Prostřednictvím rituálů a průběžné zajímavé motivace byl aktivován a udržován zájem a soustředěnost dětí, zajištěna jejich spolupráce. Výrazně úspěšně byla podněcována jejich vnitřní motivace k vědomému poznávání, seberealizaci a kulturním potřebám, což se projevovalo nadšením z toho, co zvládly, popř. co se naučily. Efektivní podíl mělo i tematicky provázané výborně připravené prostředí, které zajišťovalo pestrou vzdělávací nabídku.

Spontánní a řízené činnosti přirozeným způsobem prolínaly celým vzděláváním. Kladené nároky na děti byly diferencované přiměřeně věku a schopnostem, bylo respektováno jejich individuální tempo.

Menší měrou byl využíván prostor pro samostatné řešení problémů, často byla předkládána hotová řešení.

Instrukce, pokyny či pravidla byly dětem sdělovány srozumitelným způsobem. Dostatečně bylo ověřováno jejich pochopení, což vedlo bez výjimky k jejich respektování a aktivnímu zapojení.

V průběhu vzdělávání byl výrazně podporován a rozvíjen kultivovaný mluvní projev dětí (výslovnost, vytváření pojmů apod.), naslouchání a porozumění např. při poslechu čteného příběhu a kontroly porozumění textu, vysvětlování významu slov dětem neznámých i aktivity v jejich používání, přednes a recitace krátkých textů. Přínosně zábavnou formou byly pravidelně zařazovány preventivní logopedické aktivity, dále také byly rozvíjeny i základní vokální hudební dovednosti.

Ve zvýšené míře byla zaznamenána četnost řízených zdravotně preventivních pohybových aktivit. Pravidelně byly zařazovány i zdravotní cviky, zejména se zaměřením na prevenci vadného držení těla a správné dýchání.

Výrazně byla podporována samostatnost dětí při vytváření osobní pohody a pohody prostředí při společném stravování se zaměřením na vkusné dekorování a prostředí stolu, umění stolovat apod.

Zpětná vazba byla poskytována dětem zpravidla bezprostředně v podobě pochvaly, byl upevňován pocit jistoty a bezpečí. Pochvala však byla zpravidla méně adresná, spíše byla využívána paušálně. Přínosnost aktivit hodnotily téměř vždy učitelky, prostor pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení dětí zpravidla nebyl využíván.

Sledovaná výuka v ZŠ probíhala ve třídách tvořenou žáky 1. a 2. ročníku a žáky 3., 4. a 5. ročníku.

Vzhledem k malým počtům žáků ve třídách pedagogové důsledně uplatňovali individuální přístup k žákům a poskytovaly pomoc všem, u kterých se objevil problém se splněním úkolu. Vyučovací hodiny měly jasně stanovený cíl, učitelky většinou žáky účinně motivovaly. V hospitovaných hodinách vládla příznivá pracovní atmosféra, založená především na empatickém přístupu vyučujících k žákům, bezproblémové komunikaci a vzájemné toleranci. Ve vhodných časových intervalech učitelky střídaly společnou a samostatnou práci. Názornost výuky podporovaly učitelky používáním vhodných didaktických pomůcek. Interaktivní technika byla převážně využívána pedagogy. V případě jejího využití přispívala k lepšímu pochopení učiva, rozvíjela představivost nebo sloužila jako nástroj pro opakování a procvičování učiva.

Ve výuce anglického jazyka (především v 5. ročníku) byly velmi citlivě a efektivně propojeny různé formy vzdělávání (poslech, překlad, konverzace v cizím jazyce učitel-žák a také pravidelné zapojování rodilého mluvčího ve 3. – 5. ročníku). Výsledkem těchto činností byla aktivita žáků v hodinách, dovednosti a schopnosti v konverzaci.

Žáci v sledovaných hodinách neměli dostatečně velký potřebný prostor k seberealizaci, vyjádření vlastního názoru, samostatného hledání řešení a zcela chyběla rozdílná náročnost úkolů pro pohotovější žáky. Průběžné hodnocení výkonů žáků probíhalo převážně ústní formou a mělo motivační, zpětnovazební charakter. Shrnutí a hodnocení práce žáků nebylo v závěru hodin zařazeno.

Aktivity realizované v průběhu zájmového vzdělávání byly orientovány zejména na podporu přírodovědné gramotnosti a kompetencí pracovních, sociálních a personálních. Pracovní atmosféra a vstřícná komunikace mezi vychovatelkou a účastníky byla založená na vzájemném pochopení, respektu a toleranci. V průběhu aktivit žáci bezproblémově spolupracovali, vychovatelka jim vytvářela dostatek podnětů a prostoru pro rozvoj samostatnosti a seberealizaci. Všechny uplatňované metody a formy práce respektovaly zájmy žáků a přispívaly k jejich osobnostnímu rozvoji.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém sledování a vyhodnocování průběžného individuálního rozvoje a úspěšnosti dětí umožňuje MŠ průběžně sledovat pokroky jednotlivců. Na základě zjištěných výsledků organizuje různé podpůrné aktivity, které vycházejí z jejich individuálních potřeb. Ty jsou nastaveny vhodným způsobem a efektivně využívány ve vzdělávání. Z inspekčních hospitací zřetelně vyplynula účelnost uplatňovaných podpůrných aktivit u dítěte s odkladem povinné školní docházky, či dětí se špatnou artikulací a dětí nejmladších.

V rámci inspekčních hospitací přiměřeně k věku a individuálním možnostem děti zvládaly vztahové, pracovní i hygienické návyky, prokazovaly různé interaktivní dovednosti z oblastí předcházejících čtení, psaní, počítání, reprodukovaly množství říkadel, básní a písní. Dokázaly provázat jednotlivé poznatky s reálným životem, vyvinout úsilí, soustředit a obsloužit se, uklidit pracovní místo, zvládaly udržet pozornost, pracovat se zaujetím a reagovat na pokyny učitelky.

Ze sledovaného průběhu předškolního vzdělávání vyplynula vysoce rozvinutá úroveň klíčových kompetencí k učení.

Základní škola má vytvořený funkční interní systém zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků. Běžně vyučující využívají evaluační nástroje založené na pozorování žáka a uplatňování různých forem ústního a písemného zkoušení. Ze získaných výsledků se provádí analýza stavu a následně se přijímají opatření (doučování, objasňování

problémových pasáží učiva apod.). Škola využívá k zjišťování výsledků vzdělávání externí nástroje, které porovnávají dosažené výsledky žáků s celostátními údaji (velmi dobré výsledky v anglickém jazyce, v matematice a v českém jazyku byly výsledky průměrné).

V oblasti školního poradenského pracoviště, (školní metodik prevence, výchovný poradce) zabezpečuje tuto činnost ředitelka školy, jsou poskytovány informace i pomoc ostatním pedagogům v rámci pomoci žákům ve výuce.

Škola věnuje dostatečnou pozornost prevenci sociálně patologických jevů formou různých besed či přednášek i během výuky. Témata prevence rizikových jevů tak prolínají celým vzdělávacím procesem. Žáci mají možnost se k dění ve škole vyjádřit přímo při osobním kontaktu s vyučujícími nebo využít schránku důvěry.

Informace o úspěšnosti žáků na dalším stupni vzdělávání získává škola neformálním způsobem, zejména od bývalých žáků nebo jejich zákonných zástupců.

Závěry

Vývoj školy

- od poslední inspekční činnosti nastoupila do funkce nová ředitelka školy
- celková obnova vybavenosti tříd a funkčnosti cvičební místnosti v suterénu mateřské školy
- mateřská škola si udržuje výbornou úroveň rozvoje komunikativních kompetencí
- mateřská škola si udržuje výbornou úroveň ve spolupráci s vnějšími i vnitřními partnery školy

Silné stránky

- výrazná podpora vnitřní motivace dětí k vědomému poznávání, seberealizaci a kulturním potřebám
- výrazná podpora řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních, komunikativních dovedností a kultivovaného projevu dětí
- maximální přínosnost rozvoje tělesné zdatnosti a jemné motoriky dětí
- účelné využívání společných pravidelných rituálů výrazně posiluje u dětí pocit jistoty a bezpečí, usnadňuje sociální začlenění do kolektivu dětí
- efektivní podpora rozvoje samostatnosti dětí při zvládnutí kulturních návyků při stravování (umět stolovat, přijímat si prostředí)
- úspěšná týmová spolupráce pedagogů prolínající se všemi součástmi školy
- výborné výsledky žáků v anglickém jazyce v důsledku zapojení rodilého mluvčího ve výuce
- vyšší úroveň spolupráce se zákonnými zástupci dětí a dalšími partnery, s pozitivním vlivem na jejich celkový rozvoj a cílené obohacování vzdělávací nabídky

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- chybí diferenciací obtížnosti výuky žáků
- poskytovaná zpětná vazba dětem je zpravidla neadresná, je velmi malý prostor pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení dětí i žáků ve výuce

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zavést do výuky vyšší míru diferenciací obtížnosti učiva
- častěji poskytovat příležitosti pro vyjádření vlastního názoru, nabízet spolupodílení v rozhodování a aktivním řešení problémů, vhodně začlenit hodnocení a sebehodnocení dětí a žáků ve výuce

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, s platností od 2. 9. 2019
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Mámo, táto – chystáme se do světa“, s platností od 1. 9. 2017
3. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání, s platností od 1. 9. 2017
4. Školní řád základní školy, s platností od 2. 9. 2019
5. Školní řád mateřské školy, s platností od 28. 8. 2017
6. Vnitřní řád školní družiny, s platností od 28. 8. 2017
7. Vnitřní řád školní jídelny, s platností od 27. 8. 2018
8. Minimální preventivní program, s platností od 1. 9. 2018
9. Rozvrhy hodiny ve školním roce 2019/2020
10. Personální dokumentace
11. Zápisy z ústního jednání s ředitelkou školy, ze dne 19. 2. 2020
12. Výroční zpráva školy za školní rok 2018/2019, ze dne 24. 8. 2019
13. Školní matrika dětí a žáků
14. Třídní knihy základní školy, školní rok 2019/2020
15. Třídní knihy mateřské školy, docházka dětí, školní rok 2019/2020
16. Koncepce rozvoje a řízení školy, pro roky 2019 - 2024
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2018/2019, certifikáty ze vzdělávacích akcí
18. Plán hospitační a kontrolní činnosti, záznamy z hospitační činnosti, školní rok 2019/2020
19. Zápisy z pedagogické rady a provozních porad, školní rok 2018/2019 a 2019/2020
20. Rozpis přímé vyučovací povinnosti učitelek mateřské školy na školní rok 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavel Hudeček v. r.

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Mgr. Pavla Srnská v. r.

Bc. Alena Votavová, kontrolní pracovnice

Bc. Alena Votavová v. r.

V Jihlavě 19. 3. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Alena Matoušová,
ředitelka školy

Mgr. Alena Matoušová v. r.

V Božejově 14. 4. 2020